

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΤΕΡΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΩΝ

Πάντες δὲ σχεδὸν οἱ λοιποὶ τῆς Ἑλλάδος λαοὶ ἐπολιτεύοντο συμφώνως πρὸς τοὺς δύο προεκτεθέντας μεγάλους καὶ γνωστοτάτους τύπους πολιτευμάτων, τὸν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸν τῆς Σπάρτης καὶ Κρήτης, ἀναλόγως τῆς φυλετικῆς συναφείας ἣν εἶχον πρὸς τὰς πόλεις ἐκείνας.

Καίτοι δ' αὐτονόμως οἱ πλεῖστοι κυβερνώμενοι, καὶ τῆς αὐτονομίας αὐτῶν ζηλότυποι ὄντες, οὐδέποτε ὁμῶς ἐπαύσαντο πάντες ἐνδόμυχον διατηροῦντες τὸ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος αἶσθημα, καὶ ἡ πρὸς συνένωσιν τάσις ἐξεδηλοῦτο πολλάκις διὰ συνδέσμων τῶν πόλεων, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μακρῶν ἢ παγίων, οἵτινες ἀλλεπαλλήλως διεδέχθησαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τῆς ἀγωνιώδους ἐλληνικῆς ἐλευθερίας τὴν ὑπεράσπισιν, μέχρις οὗ αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος ἡ ὑποδούλωσις ἀπὸ Φιλίππου ἤδη καὶ Ἀλεξάνδρου, πρὸ πάντων δὲ διὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν βαρβάρων κατακτητῶν, κατῴρθωσεν ὅ,τι ἡ ἐλευθερία δὲν εἶχε δυνηθῇ, τὴν γενικὴν εἰς πλήρη ἐνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους συγχώνευσιν.

Ἦσαν δ' ἐν αὐτῇ τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι τοιοῦτοι δεσμοὶ αἱ Ἀμφικτυονίαι, ὧν ἐπισημοτάτη ἀνεδείχθη ἡ Δελφική· αἱ Ἰωνικαὶ δωδεκαπόλεις, καὶ τὰ συνέδρια, οἷον τὸ τῶν Πανιώνων ἐν Δήλῳ, πολλὰς πόλεις συνδέοντα διὰ σχέ-

σεων πολιτικῶν συγχρόνως καὶ θρησκευτικῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν ιστορικῶν χρόνων προῖόν τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἦσαν αἱ ἡγεμονίαι, ἡ τῆς Σπάρτης τὸ πρῶτον, ἡ τῶν Ἀθηνῶν μετ' ἐκείνην, πολλῶν πόλεων τὰς δυνάμεις καὶ τὸν πολιτικὸν βίον περὶ ἓν κέντρον συσσωματοῦσαι. Καὶ ἄφ' οὗ εἰς ἐμφυλίους θυέλλας ἐσβέσθησαν οἱ δύο τῆς Ἑλλάδος φωστῆρες ἐκεῖνοι, εἰς τὸ στερέωμα τῆς Ἑλλάδος ἀνέλαμψαν ἐλάσσονες ἄλλοι ἀστέρες, καὶ μετὰ τὴν ἐφήμερον ἀπόπειραν συγκροτήσεως νέου συνεδρίου περὶ τὰς Ἀθήνας ἐν Ὀλ. 101, ἄλλαι πόλεις συνεδέθησαν εἰς συμπολιτείας, ἀλληλοδιαδόχως καὶ προσωρινῶς εἰς δυνάμιν τινα καὶ ἐπιρροὴν διὰ τῆς ἐνώσεως προαχθεῖσαι. Μεταξὺ δ' αὐτῶν αἱ ἐπιφανέσταται καὶ διαρκέσταται ἀνεδείχθησαν ἡ Βοιωτικὴ, ἡ Θεσσαλική, ἡ Αἰτωλικὴ καὶ ἡ Ἀχαϊκή.